

Sygn. akt I ACa 159/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Beata Wojtasiak (spr.)
Sędziowie	:	SA Jadwiga Chojnowska SO del. Dariusz Małkiński
Protokolant	:	Sylwia Radek-Łuksza

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. D. (1)**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. we W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 9 września 2015 r. sygn. akt I C 58/15

I. **oddala apelację;**

II. **odstępuje od obciążania powoda kosztami instancji odwoławczej.**

(...)

(...)

Powód A. D. (1) dochodził zasądzenia od pozwanego Banku (...) S.A. kwoty 447.564,44 zł wraz z odsetkami. Następnie cofnął pozew co do żądania zapłaty oraz wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 18 listopada 2013 r. (k. 84).

Pozwany domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z 9 września 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz umorzył postępowanie w pozostałym zakresie. Postanowił nadto nie obciążać powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód wraz z żoną A. D. (1) zawarł 9 sierpnia 2010 r., z poprzednikiem prawnym pozwanego, umowę kredytu na cele mieszkaniowe. Na jej podstawie kredytobiorcy otrzymali kwotę 200.000 zł, którą zobowiązali się zwrócić wraz z odsetkami w miesięcznych ratach do dnia 9 sierpnia 2035 r. W przypadku braku spłaty zaległych należności w terminie określonym w wezwaniu do zapłaty, bank miał prawo wypowiedzenia umowy oraz przystąpienia do odzyskania należności z ustanowionych zabezpieczeń oraz majątku kredytobiorcy (§13 pkt 6 umowy oraz § 15 pkt 1 ogólnych warunków kredytowania, dalej: (...)). Zgodnie z treścią łączącego strony zobowiązania, następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia kredytobiorca był zobowiązany do natychmiastowego zwrotu wykorzystanego i niespłaconego kredytu wraz z odsetkami oraz innymi należnościami banku wynikającymi z umowy (§ 15 pkt 2 (...)). Sąd ustalił, że jako zabezpieczenie spłaty kredytu, powód ustanowił na rzecz kredytodawcy hipotekę umowną zwykłą i kaucyjną. Jej przedmiotem była nieruchomości gruntowa stanowiąca majątek osobisty A. D. (1) (umowa k. 68 - 70, (...) k. 6-9, wydruk z KW (...) k. 64 - 67, odpis z KRS k. 72 - 75). Wobec zaprzestania terminowej spłaty świadczeń pieniężnych przez powoda i jego żonę pozwany wystawił w dniu 18 listopada 2013 r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Zgodnie z jego treścią wymagalne zobowiązanie z umowy kredytu wynosiło 238.291,28 zł. Postanowieniem z 30 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy nadał klauzulę wykonalności powyższemu dokumentowi. Na tej podstawie pozwany wszczął egzekucje przeciwko powodowi oraz jego żonie.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał istnienia wskazanych w art. 840 § 1 k.p.c. przesłanek uzasadniających pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Uznał bowiem za bezpodstawne i sprzeczne z materiałem dowodowym twierdzenia A. D. (1), że umowę z kredytodawcą zawarła wyłącznie jego żona. Zważył nadto, że oboje małżonkowie byli dłużnikami solidarnymi pozwanego, skoro zostali oni łącznie określone w umowie jako „kredytobiorca” i zobowiązali się do spłaty całości kredytu (komparacja umowy, § 9 ust. 2 umowy k. 68, 69). Za sprzeczne z treścią umowy i (...) uznał też stanowisko, że należności przeterminowane nie mogły być przyczyną wypowiedzenia łączącego go z pozwanym stosunku zobowiązaniowego.

Sąd Okręgowy ocenił również, że dokonana w dniu 16 grudnia 2014 r. sprzedaż uprawnień z umowy kredytu na rzecz (...) S.A., nie miała wpływu na wykonalność bankowego tytułu egzekucyjnego. Do przelewu wierzytelności hipotecznej niezbędny był bowiem wpis w księdze wieczystej (skuteczny z mocą wsteczną od chwili złożenia wniosku o jego dokonanie; art. 29 i art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, **dalej: „u.k.w.h.”**). Tymczasem brak było dowodów na zaistnienie powyższych okoliczności. Tym samym w ocenie Sądu nie było podstaw, by uwzględnić powództwo.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód. Zaskarżył go w części oddalającej powództwo (pkt I wyroku) oraz zarzucił błędną ocenę, że nie spełnił przesłanek art. 840 § 1 k.p.c. Podniósł, że zobowiązanie objęte umową cesji zawartą między pozwanym a podmiotem trzecim, nie może być egzekwowane wobec powoda, bowiem wygasł stosunek prawny łączący pierwotnego wierzyciela oraz skarżącego. Skarżący dodał nadto, że w chwili obecnej dwóch wierzycieli może egzekwować wobec niego ten sam dług, a zatem spełnione zostały przesłanki art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

W oparciu o powyższe powód wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w skarżonej części i o uwzględnienie powództwa. Zażądał także zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE:

Apelacja była nieuzasadniona.

Środek odwoławczy powoda podlegał oddaleniu, bowiem skarżący nie wykazał: skutecznego zbycia przysługującej przeciwko niemu wierzytelności z umowy kredytu oraz innych przesłanek art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Dokonując oceny zarzutów materialnych Sąd Apelacyjny oparł się na ustaleniach pierwszoinstancyjnych, gdyż poczyniono je zgodnie z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego z uwzględnieniem całego zebranego w sprawie materiału dowodowego. Nie były one nadto kwestionowane przez skarżącego. Z tych przyczyn zostały zaaprobowane i przyjęte na potrzeby niniejszego postępowania.

W szczególności Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że do przeniesienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką niezbędny jest wpis w księdze wieczystej (art. 79 ust. 1 zd. 2 u.k.w.h.). W judykaturze nie jest sporne, że przytoczone zdarzenie prawne ma charakter konstytutywny. Kreuje ono bowiem, z mocą wsteczną od złożenia wniosku o ujawnienie umowy przelewu, skutki rozporządzające cesji w postaci zmiany wierzyciela (art. 79 ust. 1 zd. 2 w zw. z art. 29 u.k.w.h.). Tymczasem księga wieczysta, prowadzona dla nieruchomości powoda obciążonej hipoteką nie zawiera informacji (lub wniosek o dokonanie wpisu w tym zakresie) o przeniesieniu uprawnień z umowy kredytu na cesjonariusza. Do dnia zamknięcia rozprawy apelacyjnej świadczenie cedenta (pozwanego) w postaci zbycia wierzytelności nie zostało zatem zrealizowane. Tym samym nie doszło do modyfikacji zobowiązania oznaczonego w tytule wykonawczym objętym powództwem oraz, wbrew stanowisku apelacji, nie zmienił się podmiot uprawniony do egzekucji długu. W rezultacie uznać należało, że strona powodowa wykazała podstaw do zastosowania art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w niniejszej sprawie.

Powód nie wykazał nadto innych przesłanek powództwa przeciwegzekucyjnego. Sąd Okręgowy słusznie bowiem ocenił, że skarżący wraz z żoną ponosili solidarną, a nie jedynie częściową, odpowiedzialność za wykonanie świadczeń z umowy kredytu. Okoliczność ta została wywiedziona z prawidłowo przeprowadzonej wykładni treści czynności prawnej stron (art. 369 k.c.). Istotnym było również, że uzyskane w oparciu o wspomniany stosunek prawny pieniądze weszły w skład ustawowej wspólności majątkowej małżonków. Skoro zatem oboje zaciągnęli zobowiązanie dotyczące ich wspólnego mienia, to również z mocy prawa stali się dłużnikami solidarnymi pozwanego (art. 370 k.c. w zw. z art. 31 § 1 k.r.o.; parz: wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 1999 r. I CKN 159/99; wyrok Sądu Najwyższego z 27 grudnia 1979 r. I CR 408/79). Wprawdzie, jak słusznie podniósł skarżący, w okresie późniejszym A. i A. D. (2) przekształcili łączący ich ustrój majątkowy w małżeńską rozdzielność majątkową, tym niemniej umowa w tym zakresie stała się skuteczna dopiero z chwilą jej zawarcia. Nie spowodowała ona więc wstecznego przeniesienia własności mienia będącego przedmiotem umowy kredytu do majątku osobistego małżonków (art. 370 k.c.). Nie miała też wpływu na treść czynności prawnej ustanawiającej solidarną odpowiedzialność kredytobiorców. Ta jest bowiem niezależna od łączącego dłużników ustroju majątkowego małżeńskiego (art. 369 k.c.).

Sprzeczne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym okazało się nadto stanowisko powoda co do treści umowy oraz (...). Sąd Okręgowy zasadnie bowiem uznał, w oparciu o powyższe dokumenty, że opóźnienie w spłacie świadczeń wobec pozwanego mogło stanowić przyczynę wypowiedzenia łączącej strony czynności prawnej (§ 15 ust. 1 i ust. 2 (...) k. 9, § 13 ust. 6 umowy k. 69 v.).

Wymienione wyżej twierdzenia skarżącego, które kwestionowały istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym okazały się w rezultacie bezzasadne (art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt I sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

W oparciu o art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia skarżącego kosztami instancji odwoławczej. Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę, że w toku postępowania o zwolnienie powoda z kosztów sądowych, wykazał on, że jego sytuacja materialna pozwalała mu jedynie na zaspokojenie niezbędnych potrzeb własnych oraz rodziny. Sąd miał też na uwadze, że powód, który nie był zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, działał w subiektywnym przekonaniu o zasadności swojego roszczenia opartego o przeniesienie wierzytelności objętej tytułem wykonawczym.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt II sentencji na podstawie art. 108 § 1 k.p.c.

(...)